

Wychodzi w każdą Srodę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat, 40.

Expedycja i Skład Główny w Księgarni
Gebethnera i Wolffa, Krakowskie-Przed-
mieście, 415.

O P Ł A T A:

Merkury:	rocz.	pólr.	kwart.
w Warszawie	rub. 4	2	1
z przesyłką pocztą	„ 4,50	2,25	1,12 $\frac{1}{2}$
Ekonomista i Merkury.			
w Warszawie	8	4	2
z przesyłką pocztą	9	4,50	2,25

Cena ogłoszeń: od wiersza lub za jego miejsce
po kop. 5, albo $\frac{1}{2}$ kop. za 5 liter.

MERKURY,

dołączony tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Układy prusko-austrjackie czynnie są popierane. Następca tronu pruski przybył do Wiednia i nadzwyczajnie uprzejmie przez dwór austriacki był przyjmowany. Cel tych układów pozostaje ciągle niewyjaśnionym, i bezzasadnemi wydają się upewnienia organów półurzędowych, jakoby wizyta następcy tronu pruskiego, będąc wyłącznie grzecznością dworowi okazaną, nie miała żadnej z polityką styczności. Podróż następcy tronu odnosi się bez żadnej wątpliwości do zbliżenia austro-pruskiego, którego inicjatywa wyszła, jak się teraz pokazuje, nie od Austrii, lecz od Prus. Jeżeli zaś Prusy starają się zbliżyć do Austrii, czynią to w celu porozumienia się z nią w kwestjach obchodzących politykę pruską. Kwestja niemiecka jest tu pewno jedną z pierwszych, ale prawdopodobnie nie jedyną, gdyż w stosunkach austro-pruskich kwestja wschodnia nie jest obojętną.

Cele tedy polityki gabinetu berlińskiego są dosyć jasne; natomiast mniej pewnym pozostaje czy dopiętami zostaną. Z grzeczności, z jaką następcę tronu przyjmują w Wiedniu nie należy wnosić, że z taką samą uprzejmością są gotowi zgodzić się na propozycje jego. Wprawdzie panowanie cesarza Franciszka Józefa nie świadczy bynajmniej o słynnej niegdyś przezorności polityki austriackiej, jednak sprawa slezwicko-holsztyńska i umowa gastejnska zanadto bliskich sięgają czasów, by mogły być zapomniane. Zbliżenie tedy austro-pruskie jeżeli przyszło już do skutku lub też dopiero przyjdzie, może łatwo pozostać bez dalszych następstw, zwłaszcza jeżeli utrwałą się stosunki we Francji. W każdym razie, układy austro-pruskie ograniczały się do tej chwili do badania wzajemnych usposobień.

We Francji agitacja anty-rządowa coraz większe między ludnością, zwłaszcza roboczą po przedmieściach Paryża czyni postępy. Wywołała ją opozycja sejmowa, poruszając projekt zebrania ciała prawodawczego bez upo-

ważnienia rządu w zakreślonym konstytucją terminie, t. j. d. 26 t. m. Widząc, że rzeczy teraz niebezpieczny przybierają zaczynają obrót, opozycja stara się sama o uspokojenie mas ludności, terażniejsze atoli jej starania nieokazują się bardzo skutecznymi i obawiają się powszechnie, by w d. 26 t. m. nie nastąpiły burzliwe demonstracje uliczne w Paryżu. Ze względu na przyszłość reform liberalnych we Francji, byłoby do życzenia, żeby rzeczony demonstracje do skutku nie przysły, zamiast bowiem szkodzić rządowi, mogłyby pociągnąć za sobą silną represję rządową i wstrzymać na długo rozwój instytucji liberalnych.

Cesarzowa Eugenja wyjechała już na Wschód. W ostatniej chwili rozeszła się pogłoska, że i cesarz austriacki uda się na otwarcie kanału suezkiego, który tymczasem prawie ukończonym został. Przez chwilę zachodziła dosyć uzasadniona obawa, ażeby zerwanie stosunków między Portą a Egiptem uroczystościom nieprzeszkodziło; postanowiono jednak w Konstantynopolu odłożyć sprawę z vice-królem Izmaelem baszą na później. Co się bowiem tyczy stosunków między Konstantynopolem a Kairem stanęły one na punkcie bardzo drażliwym. Vice-król w odpowiedzi na drugie pismo wielkiego wezyra, oświadczył, że nie może się zgodzić na najgłówniejsze dwa w niem zawarte żądania Porty. Myślą więc w Konstantynopolu o złożeniu Izmaela baszy z urzędu i koncentrują na wszelki przypadek znaczne nad brzegami Bosforu siły wojskowe.

Po przebyciu trudności końco-miesięcznych regulacji, giełdy wszystkie nie będąc niepokojone sytuacją polityczną, która niezaprzeczenie jest pokojową, nadały nowy rozwój spekulacji w papierach publicznych, i życzyć tylko należy, by takowa nie wyrodziła się powtórnie w grę zbyt hazardowną. Kursa wszystkich nieomal papierów objawiają dążność do podwyżki.

STOWARZYSZENIA DO WYROBU SÉRÓW

W SZWAJCARJI.

Szwajcarskie wyroby z nabiału, a mianowicie séry (których funt kosztuje na miejscu 15 k., a u nas k. 50), znane są całemu światu, ale nie każdemu być może wiadomo, że wyrób ich, szczególnie w dolinach, jest dziełem stowarzyszeń nader licznych, rządzących się ustawami jak każda inna spółka oparta na zasadach solidarności i wzajemnej pomocy. Początek tych stowarzyszeń datuje 1810 r., ale dopiero od r. 1840, rozpowszechniły się one we wszystkich prawie miejscowościach Szwajcarji, w których utrzymanie krów stanowi główny dochód wieśniaka. Żeby dać pobieżne wyobrażenie jakie źródło dochodu przedstawia ta jedna tylko gałąź rolniczego przemysłu, dość powtórzyć z Bapsta, że w Kope pod Genewą, wieśniak posiadający dwie tylko krowy, oddaje do zakładu spółkowego wyrabiającego séry, rocznie po 2000 po (miara po równa się naszym dwóm butelkom zwyczajnym) czyli z dwóch, 4000 takich miar mleka, obok czego, na użytek rodziny składającej się z 6 głów, obracał 2600 butelek rocznie. W ogóle więc otrzymywał z dwóch krów 5300 po, czyli 330 wiader mleka miary tutejszej skarbowej. Zwrot kosztów nabycia jednej krowy wysokodojnej, wynoszących zwykle 125 r., powracał mu się w ciągu jednego roku. Ponieważ średnia cena mleka wynosi 5 kop. za po, przeto wieśniak szwajcarski otrzymuje z jednej krowy dochodu rocznego r. 159, i to tłumaczy dla czego chów bydła w tym kraju do takiej doszedł doskonałości. Szwajcarja posiada obecnie 567682 krów dojnych.

Posiadacze atoli po 2 np. krowy, nie mogliby wyrabiać sérów ani z takiej ilości, ani w takiej dobroci jak je znamy, jak np. czterdziestu takich drobnych posiadaczy złączonych w jedną spółkę czyli stowarzyszenie. Zawsze brakowałoby pojedynczemu tego co może posiadać spółka, albo piwnice byłyby za suche lub za wilgotne, albo mleczarnia nie dość chłodną. Nie każda rodzina może się tém zająć, a wreszcie konkurencja podkopałaby w rezultacie owoce pracy. Zamiast 40 osób wyrabiających sér i masło każdy u siebie, praca ta powierzona jest jednemu obeznanemu syrowarowi. Wydatek stąd zmniejsza się o $\frac{1}{10}$ część. Oszczędność na drzewie, na statkach do roboty, na dozorcze i dokładności wyrobów według Bapsta, wynosi około 100 fr. na jednego członka, czyli dla wszystkich 40, około 4000 fr. rocznie. Stowarzyszenie ubezpiecza uienie członków w towarzystwach, od pomoru bydła, wytwarza z zarobków kasę oszczędności etc., te więc wszystkie uwagi spowodowały organizowanie się stowarzyszeń z celem specjalnym dla wyrobu séra, masła, zużytkowania serwatki etc. Kary za sfalszowanie mleka, albo dostarczanie onego od krów chorych i za wszelkie inne podejścia.

Otóż w miejscowościach w których na przestrzeni np. 5 werset znajduje się kilkudziesięciu drobnych właścicieli krów, i w takich mianowicie, w których odnośnienie mleka do spólnej syrowarni nie jest połączone ze szczególnymi trudnościami, zawiązuje się spółka czyli stowarzyszenie, którego ustawę zamierzamy tu podać chociaż w treści.

Władze stowarzyszenia stanowią: a) ogólne zebranie członków; b) prezes i c) komitet. Część administracyjną powierzona bywa jednemu z wybranych oddzielnie członków, jako to dla zwolowywania stowarzyszonych i korespondencji.

Ogólne zebranie. Członkowie zbierają się na żądanie prezesa, komitetu lub $\frac{1}{3}$ części stowarzyszonych. O celu zebrania każdy z nich uwiadomianym jest na 24 godzin naprzód. Członkowie są zwyczajni i nadzwyczajni, ci ostatni jako akcjonariusze. Członka nieobecnego może zastąpić jeden z rodziny. Komplet prawny

w przedmiotach bieżących taki tylko aby stanowił większość głosów. Obecność wszystkich członków potrzebna: dla decyzji o przyjęciu nowych członków, dla zakupu mleka obcego; komplet $\frac{2}{3}$ części członków, w razie zarzutu o podejście, o rozwiązanie i likwidacji interesów stowarzyszenia, dla zatwierdzenia bilansu i w razie zmiany ustawy. Propozycje rozbiegane są na żądanie nie mniej jak 3 członków. Protokół posiedzenia, terminu zebrania udecydowane na 2 lata naprzód. Zwyczajne co rok.

Prezes. Dozoruje ścisłego wykonania ustawy, wnosi na zgromadzenie ogólne lub komunikuje komitetowi propozycje lub uwagi dotyczące dobra stowarzyszenia. Jako członek komitetu prezyduje w niém.

Komitet składa się: z prezesa, kasjera i sekretarza. Załaniem jego oprócz prowadzenia rachunkowości, konserwowania wpływów i dopełniania sprzedaży wyrobów z nabiału, jest obowiązek sprawdzania dobroci dostarczanego mleka. Komplet prawny 3 głosy. Członek komitetu zostający w pokrewieństwie bliższém jak w 4 stopniu z członkiem stowarzyszenia, obwinionym o podstęp w sfalszowaniu mleka, wyłącza się od kręskowania w jego sprawie. Komitet proponuje kary postanowione w ustawie. Apelacje do ogólnego zebrania. Kasjer i sekretarz są płatni.

Obowiązki członków. Każdy z stowarzyszonych składa deklarację o podwładności ustawie, o działaniach na szkodę stowarzyszenia obowiązuje się donosić komitetowi, zobowiązuje się przynosić codziennie w godzinie umówionej udój z swoich krów czysty, świeży i pod wszelkimi względami bez zarzutu. Za podstęp, dolewanie wody etc. oprócz kar, może być wykreślonym z stowarzyszenia, — zobowiązuje się do zaprowadzenia jak najczystszych naczyń. Wydój z krowy na 8 dni przed jej ocielaniem się zabroniony. Zapis przynieszonego mleka i wagę jego dopełnia syrowar lub jego pomocnik. Formalność ta konieczna pod przypadkiem mleka. Zlewanie mleka w jedno, kilku stowarzyszonym wzbronione. Zapisywanie kilku na rzecz jednego również. Do czasu wydalania krów na paszę w góry lub do czasu zakrycia mlęczarni, członkowie obowiązani są przynosić udój. Obok mleka w naturze, członkowie uiszczają nie wielką składkę. Pożyczki na utrzymanie i nabycie krów z ogólnego funduszu dozwolone. W czasie rozdzielania sérów każdy dłużnik obowiązany jest uiszczyć swoją należność.

Syrowar, to jest fabrykant sérów, przyjmuje mleko i statki; zapisuje do ksiąg mleko, wydaje séry sprzedawane przez komitet, sprawdza dobroć mleka, zawiadamia członków w pewnych perjodach ile na ich udział zapisano. Odmawia przyjęcia złych materiałów. Prowadzi fabrykację etc. Nie może oddalać się z miejsca.

Taka mniej więcej treść ustaw stowarzyszeń o których mowa. W Szwajcarji na te instytucje patrzą, jak na istotną kasę oszczędności, bo z nich można otrzymywać albo wyrób, albo cenę onego w pieniądzech.

Każda więc kropla mleka oszczędzana tam jest więcej jak pieniądź. Bilanse w stowarzyszeniach tego rodzaju, formują się co trzy miesiące. Stowarzyszenie w Pajera w kantonie Wadt, założone w r. 1840 przerabiało początkowo mleka 90676 po. W r. 1855 przerabiało już takiegoż mleka 275195 po i zyskało 40000 franków. Stowarzyszenie to zaprowadziło u siebie wzajemne ubezpieczenie od pomoru, nagrody za najlepsze krowy wychowane w domu i t. p.

Ale powie nie jeden, bo to Szwajcarja! Przypatrzmy się bliżej jednak i zobaczmy, z czego ten kraj żyje? Głównie z przemysłu wiejskiego i miejskiego. Dajcie im nasze doliny urodzajne, a zobaczycie co z nich zrobią. Mając u siebie gotowy materiał do wyrobu, sprowadzamy go skądinąd, opłacając o 300%, i tak z wie-

lu rzeczami. Stowarzyszenia ekonomiczne są zawsze cechą główną krajów, których pomysłowość opartą jest na dojrzałości społecznej.

J. Stat.....

Korespondencja Merkurego.

Wiedeń, 9 października 1869 r.

Giełda nasza nie może jeszcze przyjść do siebie. Jestto naturalny skutek lekkomyślności i szalonej gry. Oznaczają straty na kursie papierów na 400 milionów fl.; szczęściem że zdrowa część przemysłu i handlu całym tym wypadkiem nie została dotknięta. Oprócz spekulantów i publiczności rekrutującej się w różnych warstwach społeczeństwa, a ściągniętej łatwym zyskiem bez pracy, nie ma innych strat do zaznaczenia. W tej kryzys możemy rozróżnić dwa okresy. Pierwszy w którym papiery stojące na czele, poniosły znaczne straty; a drugi, w którym po napozór rozjaśniającem się niebie, nowe banki okazały brak gruntownej podstawy; straciły one nie tylko azio i spadły niżej pari, ale i możliwość sprzedaży. Co robić z temi nowymi wątlami instytucjami? jest pytanie na czasie. Czy mają zawczasu likwidować? czy też mają następować fuzje? Decyzja — ma się rozumieć, — zależy od dobrej wiary i zdrowego sensu stojących na czele.

Bank narodowy nie myśli zniżyć stopy procentu. Z wykazu jego ostatniego z dnia 30 września, w porównaniu do bilansu z dnia 31 sierpnia widać zwiększenie się metalu o 12.656613 fl., pochodzące z zakupna napoleonów w wysokości przeszło 4 milionów fl i ze sprzedaży wexli na zagranicę. W skutek tej ostatniej operacji, podniesiono w berlińskim banku stopę procentową od wexli na 5% i od zastawów na 6%. Ilość banknotów powiększyła się we wrześniu o 7.243650 fl. Portfeuille wykazuje przewyżkę o 2 milj. fl. z górą. W ogóle na dobre wexle pieniędzy można dostać łatwo, a to dowodzi dostatecznie mylności twierdzenia podnoszonego w niektórych tutejszych kołach, o braku pieniędzy, a stąd trudności obrotu. Polemika, która

między dziennikami węgierskimi i niemieckimi, koło tego punktu się obracała, zaczyna słabnąć. Zasługuje ona jednak na uwagę, bo wywołała kwestję osobnego banku węgierskiego z prawem wydawania banknotów. Węgrzy zarzucają mianowicie bankowi narodowemu w Wiedniu (National Bank), że uposażenie filij tegoż banku w Węgrzech, jest, — w obec rozwoju i potrzeb przemysłu węgierskiego, zupełnie niedostateczne. Trzeba zatem usunąć wszelką zależność od tej instytucji. Węgrzy mają za sobą prawo, pomimo że kwestja bankowa w chwili ugody ostatecznie załatwioną nie była. Okoliczności stoją jednak na zawadzie wykonaniu planu jednego lub kilku banków węgierskich z prawem wypuszczania banknotów; bo naprzód trzeba zapłacić bankowi narodowemu dług 80 milj fl. i wycofać z obiegu 300 milj. fl. papierowych pieniędzy państwowych, które są długiem spólnym, a bez dopełnienia tych warunków bank nie jest w stanie wymieniać własnych banknotów na brzęczącą monetę. Dodajmy jeszcze, w wypadku jeżeliby rzecz miała być natychmiast załatwioną, kwestję wynagrodzenia akcjonariuszów banku narodowego, za niedotrzymanie kontraktu etc., a cała sprawa okaże się dosyć zawikłaną.

Interes kolei tureckich występuje na nowo. Baron Hirsch otrzymał od rządu tureckiego koncesję. Przedsiębiorstwo to jest pod wszelkim względem bardzo ważne; Wiedeń głównie przez bank Anglo-Austrjacki przyjmuje w niem udział. W skutek otrzymanej wiadomości o konwencji, akcje tego banku poszły w górę. Nawet nieprzyjemne wrażenie z powodu podwyższenia stopy eskontu w Berlinie, zatarło się; nie sądzimy żeby na długo; w ogóle jednak, pomimo kryzys, akcji pierwszorzędnych tutejszych instytucji, jako to: Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe, banku Anglo-Austrjackiego, Niederösterreichische Escomptobank, Oesterreichische Boden-Credit-Anstalt, zachowują ciągle wysokie azio. Tak samo i drugorzędne silniej stojące banki, np. Wiener Bankverein, Oesterreichische Vereinsbank etc. i akcje kolei żelaznych subwencjonowanych. Akcje kolei południowej i Karola-Ludwika są między papierami kolejowemi głównym przedmiotem spekulacji.

W. O.

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS.,

za m. grudzień 1868.

(w rublach).

Średnie ceny w miastach gubernij										W ogóle oprócz Warszawy	W Warszawie	
	Warszawskiej	Kaliszkiej	Petrokowskiej	Radomskiej	Kieleckiej	Lubelskiej	Siedleckiej	Płockiej	Zemżyńskiej	Suwałskiej		
Robotnik { pieszki	0,41 ¹ / ₄	0,43	0,41 ¹ / ₂	0,40 ¹ / ₂	0,32 ¹ / ₂	0,37 ¹ / ₂	0,42 ¹ / ₂	0,36 ¹ / ₂	0,34 ¹ / ₃	0,30	0,378	0,46 ¹ / ₂
Robotnik { 1-konny	1,27 ³ / ₁₁	1,18 ¹ / ₂	1,17 ¹ / ₂	1,07 ¹ / ₂	1,03 ¹ / ₂	0,95	0,90	1,23 ¹ / ₁	1,07 ¹ / ₂	0,97 ¹ / ₂	1,082	2,01 ¹ / ₂
	2-konny	2,10 ⁶ / ₆	2,12 ¹ / ₂	2,04 ³ / ₄	1,60	1,77 ¹ / ₂	1,66	1,81 ¹ / ₂	2,15 ³ / ₄	1,74 ¹ / ₂	1,868	3,33
Koń mierny	68,33 ¹ / ₂	61,12 ¹ / ₂	66,43	51,37 ¹ / ₂	50,75	41,25	45,00	59,76	45,05 ¹ / ₂	32,50	52,458	38,75
Wół	35,50	31,62 ¹ / ₂	35,87 ¹ / ₂	35,62 ¹ / ₂	36,50	31,95	36,25	37,60 ¹ / ₄	33,82 ¹ / ₂	26,25	34,10	56,25
Owca zwycz. lub skop	3,46	3,02 ¹ / ₂	3,17	2,57 ¹ / ₂	3,24	2,12	3,25	3,06	2,75 ¹ / ₂	2,45	2,93	3,75
Wieprz	31,00	26,25	30,59	35,00	31,83	45,42	32,50	35,14	29,60 ¹ / ₂	20,75	31,808	23,67 ¹ / ₂
Zboże { Pszenica	10,13 ¹ / ₂₄	9,29 ¹ / ₄	10,02	9,41 ¹ / ₂	9,72	8,46	11,35	9,74 ¹ / ₂	12,13 ¹ / ₂	14,12 ¹ / ₂	10,439	10,78
	Żyto	7,41 ¹ / ₁	7,11 ¹ / ₂	7,36	6,60	7,08 ¹ / ₂	7,19	8,57 ¹ / ₄	6,77	9,21 ¹ / ₂	10,62 ¹ / ₂	6,794
	Jęczmień	6,64	6,94 ¹ / ₂	7,05	5,61 ¹ / ₂	6,32	6,43	7,35	6,05 ¹ / ₂	7,18 ² / ₃	8,70	6,829
Kartofle { Owies	4,45 ² / ₃	5,30 ¹ / ₄	4,37	3,46	3,55	4,08	4,60	3,92	4,43 ¹ / ₁	4,87 ¹ / ₂	4,304	5,06
	„	1,50 ¹ / ₂₄	1,21 ³ / ₄	1,35	1,63	1,35 ¹ / ₂	2,12	1,60	1,46 ¹ / ₂	1,99 ³ / ₄	3,20 ¹ / ₂	1,743
Mąka { pszenna celna	12,42 ² / ₉	13,72 ¹ / ₂	12,82	11,42 ¹ / ₂	11,30	10,43	12,60	10,61 ¹ / ₂	14,60	15,90	12,584	12,584
	„ zwyczajna	10,15	10,95	9,48	7,61 ¹ / ₂	9,57 ¹ / ₂	7,50	10,25	8,87 ¹ / ₂	12,06 ¹ / ₃	14,90	10,136
	żytnia pytlowa	9,27 ⁷ / ₁₀	8,07	8,19 ¹ / ₂	7,90	7,46 ¹ / ₂	8,62	9,70	7,70	10,54 ² / ₂	14,23 ¹ / ₄	9,171
Chleb { „ razowa	7,91 ³ / ₁₀	7,07 ¹ / ₂	7,08	5,96	6,10	6,85	8,67 ¹ / ₂	6,76	9,10 ¹ / ₂	10,85	7,637	7,637
	pytłowy	0,03 ¹ / ₁₂	0,02 ¹ / ₂	0,03	0,02 ³ / ₄	0,02 ¹ / ₂	0,02 ¹ / ₂	0,03 ¹ / ₈	0,03	0,03 ² / ₃	0,03 ³ / ₄	0,29
Mięso wołowe	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02 ¹ / ₂	0,01 ¹ / ₂	0,02	0,02	0,02 ¹ / ₄	0,02 ¹ / ₂	0,2	0,02 ¹ / ₄
Mięso solone	0,07 ¹ / ₄	0,06 ¹ / ₂	0,07	0,05 ³ / ₄	0,06 ¹ / ₄	0,05	0,06 ³ / ₄	0,06 ¹ / ₂	0,06 ³ / ₄	0,05 ³ / ₄	0,62	0,11
Masło solone	0,26 ¹ / ₁₀	0,26 ¹ / ₂	0,28 ¹ / ₂	0,27 ¹ / ₂	0,22	0,24	0,25 ¹ / ₂	0,24 ¹ / ₂	0,29	0,26 ¹ / ₄	0,26	0,28
Lódj	5,93 ¹ / ₁₂	5,76 ¹ / ₂	6,48	4,97 ¹ / ₂	5,40	5,65	4,35	5,28 ¹ / ₂	6,01 ¹ / ₂	6,20	5,6	5,80
Węfna celna	20,25	25,00	36,00	18,83	17,50	27,00	17,33	21,50	17,50	22,34	30,00	30,00
Wódka 78°	4,00 ⁶ / ₁₁	3,86 ¹ / ₄	3,77 ¹ / ₂	3,96	3,61 ¹ / ₂	4,27	4,25	4,34	4,62 ² / ₃	4,87 ¹ / ₃	4,158	3,28
Drzewo opałowe { twarde. sąż. kub.	7,50 ¹ / ₂	8,27 ¹ / ₂	7,15	3,95 ¹ / ₂	3,94	4,64	5,42 ¹ / ₂	6,98	5,69	7,00	6,056	11,31
	miękkie	6,39 ¹ / ₁₁	6,43 ¹ / ₃	6,29 ¹ / ₂	3,58	2,23	3,80	5,28 ³ / ₄	5,62	4,45	5,37 ¹ / ₁	4,946
Siano	0,35 ⁷ / ₁₁	0,43 ¹ / ₁	0,37 ¹ / ₂	0,29 ¹ / ₂	0,35 ¹ / ₂	0,29 ¹ / ₂	0,33 ³ / ₄	0,33 ¹ / ₂	0,35	0,33 ¹ / ₄	0,347	0,45
Słoma	0,26 ⁵ / ₁₂	0,27 ³ / ₄	0,31 ¹ / ₂	0,21 ¹ / ₂	0,25 ¹ / ₂	0,18 ¹ / ₂	0,25	0,19 ¹ / ₂	0,22 ³ / ₃	0,22 ¹ / ₂	0,24	0,31

STAN OPERACJI BANKU POLSKIEGO.

	w d. 2 paźdz.	w ciągu tygodnia				w d. 9 paźdz.
		przybyło		ubyło		
		r	u	b	l	
1. Skup. Portfel	wexli kraj. { w Warsz. . . . . 2.500.166, 14 w Łodzi . . . . . 651.688, 76 w Włocł. . . . . 676.549, 48 1/2 zagranicznych 44.901, 73 1/2	266153, 14 1/2	178170, 26 1/2	2.588.149, 02	651.688, 76	710.887, 01
		85402, 93	51065, 40 1/2	56.286, 97 1/2	182.300, .	128.431, 89
		14764, .	8109, .	569.683, .	56.286, 97 1/2	56.286, 97 1/2
2. Zaliczenia na papiery publiczne	563.028, .	14764, .	8109, .	569.683, .	56.286, 97 1/2	
3. Pożyczki na zastaw { towarów (a) wełny . . . . . 184.610, . in. tow. (b) 129.991, 89	4253, 38	2558, 86	182.300, .	128.431, 89	128.431, 89	
	998, 86	2558, 86	182.300, .	128.431, 89	128.431, 89	
4. Otwarte kredyty	669 573, 06 1/2	35105, 68	634.467, 28 1/2	634.467, 28 1/2	634.467, 28 1/2	
	4.417.605, 54	883413, 53 1/2	967056, 44 1/2	4.333.962, 63	4.333.962, 63	
5. Kasa { Monety srebrne . . . . . 2.533.850, 61 3/4 złote 43.654, 35 1/2	2.533.850, 61 3/4	4382, 96 3/4	2.579.467, 70	2.579.467, 70	2.579.467, 70	
	469.270, .	16240, .	485.510, .	485.510, .	485.510, .	
Bilety Banku Polskiego	1.761.018, .	226841, .	1.987.359, .	1.987.359, .	1.987.359, .	
Kred. Cesarstwa	1.761.018, .	226841, .	1.987.359, .	1.987.359, .	1.987.359, .	
Złącznie (5)	4.857.792, 97	226198, 03 1/4	5.095.991, 05 1/2	5.095.991, 05 1/2	5.095.991, 05 1/2	

KURSA GIEŁDY.

w tygodniu 4—9 października 1869 r.

Sto- pa o/o	RÓWNIA (pari)	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU						Stosu- nek do równi na 100	
		Poniedz. 4 paźdz.	Wtorek 5	Środa 6	Czwart. 7	Piątek 8	Sobota 9		
		R	u	b	l	e			
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie.	Oblig. Skarbowe (r. 100. 150 500).	4	100	.	.	.	85,50	.	85 1/2
	Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	.	.	.	113	.	150 3/5
	Cert. ban na obl. cz. A (z. 300) z k.	5	45	.	.	.	56,50	.	125 1/2
	" " " B (z. 200)	0	30	.	.	.	28	.	93 3/10
	Dow. Kom. Cen. Lik. (róż. sumy)	0	100	.	.	.	35,50	.	118 3/10
	Listy likw. (r. 100. 250. 500. 1000) kupon	4	100	74,80	75,29	75,61	75,60	75,76	75,58
Ruskie.	5-ta pożyczka (500)	5	100	.	.	.	.	.	.
	Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	.	.	.	.	*160	*160
	" " " z 1866 r.	5	100	.	.	.	.	*156	*156
	Metaliki (300) lutowe	4	100	.	.	.	101,83	.	101 4/5
	Bilety banku Pańs. (100 i wyżej)	5	100	100,67	.	100,67	.	86,50	86 1/2
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie.	Listy Zast. (30, 75. 150. 750. 3000)	4	100	89,71	89,87	90,20	90,35	90,50	90,49
	" " " ser. 2	4	100	89,55	89,54	89,86	90,02	90,17	90,16
	" " " kupon	5	100	.	.	.	.	.	1,17 1/2
	Oblig. Tow. Kred. Ziemskiego	5	100	100	100	100	100	100	100
	Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	.	.	.	71
	" " " W-B. (100. 150)	4	100	.	.	.	.	.	*72
	Obligacje " " Teresp. (100)	5	100	.	.	.	.	114	114
Rus.	Obligacje " " Łódzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	.
	Ruskie listy zastawne	5	.	101,33	101,50	101	.	101,50	101 1/2
	Akcje Gl. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	.	150	120
Obligacje " " "	4 1/2	100	.	.	.	.	.	.	
2. Wexle.									
Berlin . . . . . (Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	117,60	117,60	117,30	117,15	117,22 1/2	117,45	126 2/5
Gdańsk . . . . . (100) "	.	92,857	117,57 1/2	117,60	117,15	117,15	.	117,37 1/2	126 2/5
Hamburg . . . . . (M. B. 300) "	.	140,855	.	.	.	.	*78,50	.	126 7/10
Londyn . . . . . (£. 1) 3 "	.	6,304	8,07	8,07	.	.	8,04	8,06	127 4/5
Paryż . . . . . (Fran. 300) 2 "	.	75,214	96,30	96,30	96	.	96	96,30	128
Wiedeń . . . . . (Gul. 150) "	.	92,857	.	.	97,35	.	.	.	104 4/5
Petersburg . . . . . (Rub. 100) 1 "	.	100	.	.	.	.	.	.	.
3. Monety.									
Półimperjal	.	5,15	.	.	.	.	6,60	.	128 1/10
Napoleonor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	.	.	.	.	3,75	.	125
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.857	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austriacki (papierowy)	.	0,61.905	.	.	.	.	.	.	.
Warszawa.—Londyn.—Paryż.—Wiedeń.—Berlin.—Frankfurt.—Amsterd.—Hamburg									
STOPA SKUPU: bankowa: 6 0/0	3	2 1/2	4	4	2 1/2	2 1/2	2 1/2	2 1/2	—
giełdowa: —	2 1/2	1 1/2	4	2 1/2 (3)	1 3/4 (2)	2 1/2	2 1/2	1 3/4	—

W drukarni Gazety Polskiej.— Za pozwoleniem Cenzury Rządowej.—Redaktor, Wiktor Somer.

Wiadomości bieżące.

— **Telegraf podwodny.** Pod datą 21 sierpnia r. b. udzieloną została przez rząd nasz, koncesja p. Pitten prezesowi kompanji telegrafów duńsko-norwęgsko-angielskiej i p. Erickson, negocjantowi, — na zaprowadzenie podmorskiego telegrafu między brzegiem Szwecji w punkcie *Nusztad*, a brzegiem Finlandji w punkcie *Grislegamna*. Kompanja zobowiązała się pod karą wadjalną 10000 rubli, jeszcze w tym roku urządzić przedsięwzięcie.

Za każdą depeszę z 20 słów wyprawioną z Szwecji lub Norwegji do Rosji przez tenże telegram, rząd ustępuje na rzecz kompanji po pół franka, a po franku od ceny depeszy przesyłanych tranzito. Depesze urzędowe bezpłatne. W razie znizienia opłat, bonifikuje kompanję do wysokości 50 tysięcy franków; koncesja na lat 30. Ajentura w St. Petersburgu.

Obecnie Goniec Urzędowy N. 205, podaje do publicznej wiadomości że powyższa kompanja w d. 16 z. m. przystąpiła już do zannurzenia liny podmorskiej i że telegraficzna kompania między obu brzegami otwartą zostanie w ciągu r. b.

— Stowarzyszenie „Merkury.”

W d. 1 b. m. odbyta została przez członków zarządu i komisji rewizyjnej, perjodyczna rewizja sklepów Stowarzyszenia na Nowym-Świecie i Podwalu. Cały towar został wyważonym i rachunki sklepowe sprawdzone, które przekonały o akuracności operacji. Mimo dość znacznych wydatków na pierwotne urządzenie i różnych trudności w zakupie, Zarząd spodziewa się udzielić swym członkom *dividendę*.

— Dochody celne Cesarstwa.

Pierwszy zeszyt Sprawozdania Departamentu dochodów z cła za rok 1868 opuścił prasę i kosztuje rubli 5 z przesyłką. Znajduje się do nabycia na komorach Warszawskiej, Alexandrowskiej i Wierzbołowskiej.

— **Wynalazek p. Tyranow** 10-letni przywilej udzielony został p. Tyranow Janowi kupcowi, na przyrząd zabezpieczający od wypadków na kolejach żelaznych. Sądząc z opisu, mówią *Birz. Wied. N. 259*, ma być to przyrząd przeszkadzający usuwaniu się kół wagonów z szyn bez względu na szybkość jazdy, chociażby podskoczenie wynosiło 6 cali nad powierzchnię relsów, wydrążenia kół zawsze wpadną na wypukłość szyn.